https://nrat.ukrintei.ua/shtuchnyj-intelekt-u-doslidzhennyah-instrument-pidtrymky-ta-ryzyk-yakosti/

ШТУЧНИЙ ІНТЕЛЕКТ У ДОСЛІДЖЕННЯХ: ІНСТРУМЕНТ ПІДТРИМКИ ТА РИЗИК ЯКОСТІ

На сайті Times Higher Education опубліковано статтю «Генеративний штучний інтелект – асистент дослідника».

У ній автор аналізує потенціал генеративного штучного інтелекту як допоміжного інструменту академічних досліджень та звертає увагу на ризики, які виникають у разі некритичного або надмірного використання таких технологій. ГШІ може суттєво полегшувати окремі етапи дослідницького процесу, зокрема – первинну орієнтацію в проблематиці, структурування ідей, формулювання ключових запитань, підготовку чернеток або узагальнення великих масивів тексту. За умови обережного застосування ці інструменти здатні економити час і підтримувати інтелектуальну роботу дослідника, особливо на ранніх стадіях роботи. Водночас слід пам’ятати, що генеративні моделі не можуть замінити ключові академічні компетентності — аналітичне мислення, методологічну рефлексію, здатність оцінювати наукову новизну та якість джерел. ГШІ не володіє розумінням наукового контексту, а працює з імовірнісними мовними шаблонами, що створює ризик помилок, спрощень і відтворення

домінуючих наративів. Особливу загрозу становить можливість появи вигаданих або неточно інтерпретованих посилань, що підриває довіру до результатів дослідження. Не можна ігнорувати питання відповідальності дослідника за результати роботи, створені за участі штучного інтелекту. Використання ГШІ не знімає з науковця обов'язку перевіряти дані, забезпечити коректність аргументації та відповідність академічним стандартам. Роль людини в цьому процесі стає більш вимогливою, оскільки потребує постійного контролю, редагування та критичної оцінки згенерованого матеріалу. Генеративний штучний інтелект не є і не має бути автономним учасником дослідницької діяльності, а лише допоміжним інструментом, ефективність якого залежить від рівня академічної культури та відповідальності користувача. За відсутності чітких меж і критичного підходу ГШІ може не підтримувати наукову роботу, а знецінювати дослідницьку практику, підміняючи аналітичну глибину технічною зручністю.

Детальніше: https://qrpage.net/qr/dxiz7

Фото: pixabay.com

#НРАТ_Усі_новини #НРАТ_ШтучнийІнтелект #НРАТ_Науковцям_новини #НРАТ_Освітянам_новини #НРАТ_Бібліотекарям #НРАТ_АкадемДоброчесність #НРАТ_БезпекаДосліджень #НРАТ_TimesHigherEducation

2026-02-06

Інформація з офіційного вебпорталу Національного репозитарію академічних текстів